

Oglas, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

od naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne primi, aka to javi odpravničtvu u svorenom pismu, za koji se e plaća poštarina, ako se iz-rana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 347849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga svo polcvrti“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka e pedna.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne tiskaju a nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarijom stoji 18 K u obće, na godinu 5 K za seljake, odn. K 2-50 na ili K 3 — pol godine. Izvan carovine više poštarina plaća i utražuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari J. Krmpotić i dr.“ (Via Ginja br. 1), kamo neka se naslovljuju svta pisma i pred-plata.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Crociera br. I. II. kat.)

Talijanski nazovi-katolički listovi i — istina.

Kadgod smo bili do sada prisiljeni, da žigosemo nekatoličko djelovanje nazovi-katoličkih talijanskih listića, koji se štampaju u Trstu, Puli i Gorici, dokazali smo im bielodano, da su oni u prvom redu stranačarsko-talijanski listovi, da im je naslov „Katolički“ jedino izlika, da za sliepe svoje lakovjerne čitatelje, da nisu u narodnostnom pogledu napram nam Hrvatima i Slovencem Primorja ništa pravedniji, nego li su to njihovi židovsko-liberalni drugovi — u obće da nisu drugo nego — pobieljeni grobovi.

Pod krinkom katolicizma ušuljaju se i u pobožne hrvatske ili slovenske naše kuće, gdje šire i promiču ne samo talijanski jezik, nego i talijansko-liberalne težnje poput ostalih talijanskih nazovi-liberalnih listova.

U tom nekršćanskom poslu odlikuju se osobito oni nazovi-katolički listići, što ih izdavaju mladi talijanski svećenici, koji su danas obćenito poznati pod nazivom „reformatora“. Ti reformatori nisu samo ljuti protivnici naše crkvene svetinje, naše drevne glagoljice, već bi čak htjeli dokinuti u crkvah naših svaku molitvicu, svaku pjesmicu i svaku propovied u našem narodnom jeziku. Između njih imade tako strastvenih protivnika svega što je hrvatsko ili slovensko, da se ne začaju niti pred svojim biskupom i u većem svećeničkom krugu zahtijevati, da se primjerice u gradu Trstu u stanovitih crkvah dokinu slovenske propoviedi. O takvih „katoličkih“ svećenih i o takvih urednicih i vlastnicih „katoličkih“ tobož listova ne može se drugo kazati, van to, da imadu na sebi jedino halju katoličkog svećenika — i ništa drugo!

Nu ako smo na temelju nepobitnih činjenica tako sudili o talijanskih ka-

toličkih listićih Primorja, imali smo do nedavna jošte posve drugo mnjenje o velikih talijanskih katoličkih listovih, o listovih svjetskog glasa, koji dnevnice izlaze i koji su pisani za sav katolički svet talijanskoga jezika. Takovi listovi jesu primjerice tridentinski dnevnik „La Voce Cattolica“ i rimski dnevnik „Civiltà Cattolica“. Oba ta lista imadu za svoje urednike i suradnike odlične talijanske pisce svećeničkog i svietovnog stališa. Za „Civiltà Cattolica“ je napose obćenito poznato, da su mu suradnici najumniji članovi Isusovog reda.

Kad je tomu tako, pravom bi se od takvih listova imalo zahtijevati, da budu u svakom pogledu i u svakom pitanju pravedni i nepristrani, da im je isina vazda i u svemu mila i sveta. Varao bi se tko bi mislio, da je u istinu tako.

U narodnostnom sporu, u pitanju narodnosti i jezikovnom ovdje na jugu nalaze se oni uvijek u protivničkom taboru, te se u tom pogledu nerazlikuju ni za dlaku od njihovih židovsko-framasunskih drugova. Staneš li njim pako govoriti o pravu Hrvata na glagoljicu kao bogoslužbenom jeziku, tada zaborave posve na svoj častni naslov i na svoje svećeničko dostojanstvo.

Za to nam pruža nepobitne dokaze rimski dopisnik zagrebačkog dnevnika „Hrvatsvo“, glasila naime hrvatskog svećenstva banovine. O katolicizmu dake koli lista, toli dopisnika mu, nemože se posumnjati.

Taj list pribiočie je dake koncem prošloga mjeseca iz Rima dopis^{*)}, u kojem izvješćuje o nekatoličkom pisanju dviju velikih katoličkih listova o pitanju glagoljice u naših južnih pokrajinah. Tako netočnih, izvrćenih i neistinitih podataka o gornjem pitanju teško je naći u nijednom fra-

^{*)} Zaštedno nam je, što je većina hrvatskih listova ovaj dopis posve milmošila. (Op. pisca).

masunskom listu. Ali pustimo neka g. dopisnik govori:

(Tridentinska „La Voce Cattolica“ i „Civiltà Cattolica“ prema glagoljici, — Riečka resolucija). 1. U najnovije vrijeme osobito je zabrinut za katolicizam Istre i Dalmacije tridentinski dnevnik „La Voce Cattolica“. Po nazorima istoga, glagoljica jest onaj faktor, što će pretvoriti katoličku Istru i Dalmaciju u istoimene raskolničke pokrajine. Glavni razlog ovoj zabrinutosti toga katoličkoga dnevnika leži u njegovome iredentističkome koloritu: Istra i Dalmacija nijesu doli odcieljene okrajine od matere zemlje — ujedinjene Italije. Trebalo bi ih dake ujediniti pod ealom Viktora Emanuela. Ali, to se neda izvesti preko noći, pa zato treba tamo širiti malo po malo talijansku kulturu. Ovome iredentističkome nastojanju pako kviri račune najviše glagoljica i „zasliepljenost“ tamošnjega klera za nju; pošto glagoljiska sv. misa — odnarođuje talijansku Istru i Dalmaciju^{*)}.

Prem je nedostojno za katolički dnevnik, ako zastupa iredentistički program, jer svatko znade, kakvu časn ulogu igra katolicizam u tome kolu: ipak, poznavajući težnje austrijskih Talijana, na to ne bi se smio čovjek toliko obazirati, kad ne bi bilo po sriedi nešto drugo, naime neistinito prikazivanje činjenica i zavadjanje javnoga mnjenja.

Glavni razlog, što navadja „V. C.“, da dokaže nezakonitost glagoljice u Istri i Dalmaciji, glasi: jer dvie pokrajine nastavaju većim dielom Talijani i jer se u tim dvim pokrajinama pred dvadesetak godina nije čulo do li latinska sv. misa. — Ne ču da tralim vrijeme u obaranju ovih dviju tvrdnja, jer contra factum non valet argumentum; već ču samo uplati tridentiski katolički dnevnik, da li se

^{*)} Sve što je podterano u ovom citiranom članku, podterasmio mi. (Op. ur.)

slaze ovakvo pisanje s načelima katoličkoga dnevnika uopće? Ta, laž je zabranjena svakome kao nešto nemoralno. Nu u našem slučaju ne radi se o jednostavnoj neistini bez ikakvih posljedica, već o neistini, što zavadja javno mnjenje u pitanju glagoljici. Koliko se mogoh uvjeriti, rimski katolički listovi crpaju više manje svoje viesti o glagoljici izključivo iz „Voce Cattolica“. Misle naime: list je na izvoru (!?!), a k tome još katolički^{*)}; dake onda se možemo osloniti na njegove viesti. Odavle dolazi, da se Talijani toliko zgražaju, kad se povede rieč o pitanju glagoljice. Kako i ne će! U talijanskim pokrajinama hoće da pohrvate hrvatski popovi čistu talijansku krv i to pomoću najsvetije stvari — svete mise! Odavle bi moglo doći do koječega, što bi moglo u istinu škoditi katolicizmu Istre i Dalmacije; ali vjeruj mi tridentinski katolički dnevnice, da ne ćeš biti ni ti u tom poslu kao suradnik posljednji. Pitam cjelokupno katoličko mnjenje, da li može nositi jedan katolički dnevnik ovakve prekršaje na svojoj savjesti?

Nadalje pripovieda u jednom broju „La Voce Cattolica“, kako priredie jednoga dana Splječani na javnom trgu demonstraciju proti papi i neprijateljima glagoljice. Među inim vi-kacima, veli „V. C.“, bilo je takodjer i svećenik, koji vikahu: „Ča od Rima“ i „Dolje s papom“ — dato, sed non concesso, da je istinita ova viest o demonstrantima-svećenicima u Spljetu protiv sv. Oca; kako je mogao donieti katolički list ovu viest svojim čitateljima! Zar se nije sablaznio svaki čestiti katolik bez obzira na narodnost nad ovom viješću? Ako pak ignoriga tridentiski katolički dnevnik i najprimativnija načela kršćanske moralke, tada se je morao držati onih načela, koja su sveta svakome poštenome nekatoličkome listu. On je morao naime

PODLISTAK. Iz nedaleke prošlosti. (Jedan izborni čin.)

(Nastavak). III.

Danas bira treće tielo. Ljudi dolaze na male hrpe. Vidi im se na licima, da ne odavaju ništa posebnoga. Ne shvaćaju značenje ovoga čina. Agitatori prisutni svi. Neki od njih probdijeli noć, pozna se na blledoći lica. Ali svejedno junacki se drže. Glavnu rieč kod protivnika vodi naš poznati S. Svako toliko ide svojim poglavarima, da ih izviesli. Nisu mogli oni paziti na sve. Ovdje birati, a ovdje naša komisija, pak treba biti pozorno. I velečasni je zaranio. Našim se ne približava, k njihovima da. Bez glasovnice je bio. Pozove jednoga na stranu, koji je imao našu glasovnicu. Izvadi iz džepa olovku. Uzme onomu glasovnicu iz ruke. Prečta što mu nije bilo po volji, pa metne uz svoje ime još po 1 ili 2 druga, najviše

protivničke. Sa talijanskimi glasovnicami je nešto drugačije radio. Izbrisao je jednoga zastupnika, pak primetnuo svoje ime. Koji su mu išli na liepak bili su naravni kumi i prijatelji, a kod drugih namrmljao bi štogod. Drugi protivni agitatori bi se kojekako svojim varanjem posluživali. „Xume, prijatelju, ako vam je treba makar milijar fiorini, valje čete ih imet. Mi smo naši; oni vam govore sa razik, ter mi govorimo vaš razik i rabit čemo ga seagdje. Ste lačan ali bejan, hote tamo i tamo, dobit čete koliko čete. Na vam ova karticu, pak hote va kuću. Tako je dobro, vidite, pak čete vas naši rado imet“. Naši su pak govorili: „Ljudi, čuvajte svoje stevje, svoj jezik, jer neprijatelj samo svoju korist gleda. Njegova korist, vaša je škoda. Sada vam puno obećaju i što ne mogu dati, kasnije će vas oljerati, kad budete štogod molili i pitali. Držite svoje! Kada vam oni što dobra učine? Nikada! Kada s vama prijateljski govore? Nikada! Sada, kada ste im potrebni, sada

i to za kratko jesu vam prijazni. Čim to svrši, a oni pobjede, bit čete im vi, kako i mi samo „šćavi“ a za drugo briga ih za nas. Ljudi, budite svoji. Vidite, kako međusobno govore jezik, koga vi ne razumijete. Tako će i više kasnije, a vi ih nećete razumjeti, kad budu proti vama govorili i protiv vas radiili. Ljudi, ako oni pobjede, proglasit će. da su Talijani dobili, a tko s njima glasuje, da je Talijan. A vi to niste! Borite se, ljudi, za svoje“.

Iz jutra toga dana bila su dvojica naših u većem biralištu — obližnjem selu. Nisu htjeli da izravno djeluju na poprištu narodnome, jer bi im se moglo za grieh uzeti, a posljedice toga nebi sigurno izostale. Nastali se tamo. Jedan pod izlikom pratio je dvie gospodjice njihovoj kući. Razgovaraju se o stvari na cesti. Iz dakeka čuje se glasno klicanje. Sigurno dolaze naši iz B. Tako je bilo. Ponosno stupa pred četom naš čovjek. Brei mu se nasmijshe, kad nas opazi. Kod nas zaustavi se brojna četa biraca. Od radosti razigralo

se i nam srce. Opojani čuvsvom radošću, skoro da nismo zaboravili, da izvršimo naš rad u selu V. Ali iz časovite zaboravnosti, probudio nas klik, hajdmo napried. U tren oka obavljen bje posao. Evo nas! Idjamos veseli, do bližnjega sela. Sto gromova! Četa se zaustavi pred jednim protivnikom. Na jedan njegov mig, povjerljivo se njemu približili, da dokrajče valjda zadanu rieč. Četovodja nastavi sam samcat put do birališta; a jedan za onima, koji su nam se prividno iznevjerili. U jednu kuću idu. Naš ostane izvana, da pazi. Domaćina ih vrlo liepo primio i odmah ih poče nudjati vinom i kruhom. Ehej, to se ovdje fino kortesuje! Gospodar juče nije imao ni kapi vina u kući, a danas se rasipno s njime razbacuju. Dobro, javit treba žandarmeriji; što takva nesmije da bude. Oduputio se žurno, da javi ovaj dogodjaj našim, i onda kao svjedok c. k. žandarima. Pošli su oni odmah na mjestu.

(Sliedi.)

donieti ime i prezime tih dotičnih nesretnjaka; jer inače baca pred svetom ljagu na cjelokupno spjeljsko svećenstvo. — Konatno si uzimlje „V. C.“ za glavni nišan u svojim člancima krčku biskupiju i njezin kler. — Tako brani katolizam u Istri i Dalmaciji tridentinska „Voce Catolica“!

2. U zadnjem broju od 7. pr. m. primila je takodjer i „Civiltà Cattolica“ medju svoje stupce istinu o pretežnosti talijanskog pučanstva u krčkoj biskupiji s obzirom na pitanje o glagoljici. „L'agitazione“ veli ista, str. 96., „contro la lingua latina sembra aver toccato il calmo nella diocesi de Veglia, sebbene per otto decimi italiana“. Žalostno je, što se nije popitalo uređništvo „V. C.“ kod kojeg rimskog Hrvata — ta, ima nas i u Rimu, hvala Bogu, — o istinitosti ove vijesti prije nego je predaće javi. „Civiltà Cattolica“, kako mi je poznato, čitaju i naši Primorci; pa kakav će si sud moći stvoriti o uređništvu ovoga časopisa, kad čitaju u njemu ovakve prjesne tvrdnje? A nije li možda i ona tvrdnja čedo tridentinske „Voce Cattolica“?

Na koncu govori dopisnik o neugodnom utisku, što ga je tako učinila poznata riečka resolucija, nu to nespada u okvir ovog članka.

Pozivljemo sada sve pošteno misleće ljude, neka nam otvoreno kažu, može li i smije ovako bezočno izvracati istinu, ovako bezsramno neistinu tvrditi katolički list? Ne može! Takvi eto su Vam zakutni nazovikatočki listovi Primorja, a takvi su i veliki katolički listovi, kao što su netom imenovani, kad se radi o Hrvatima, o njihovom jeziku, o njihovih pravih, osobito pak o njihovoj neprocjenjivoj crkvenoj povlastici. Svi su jednaki — „ab uno discite omnes“!

K odnošajem na naših poštah.

Zadnje doba piše se toga više ob odnošajih na naših poštah. Narocito piše se obzirom na prestejaće imenovanje višega upravitelja pošte u Puli. Tamo je pašarugi dugi niz godina očit i djelujući pristaša vladajuće talijanske stranke gospodin Frank. Morao je konačno otići usljed ne baš častnih događaja. Da je i malo pravice u naših oblastih, imao bi bio doći na njegovo mjesto činovnik, komu nejma premea, bilo obzirom na njegovo znanje strukovno i jezikovno, bilo obzirom na njegovo poznanje Puljske pošte, bilo obzirom na njegovo uzorno uređivanje i uzorno ponašanje. Mi još nismo izgubili nade da će on biti imenovan. Za nenadani slučaj da nebi bio, onda već unapried kažemo, da u Austriji ni najuzorniji činovnici nemogu dobiti mjesta, koja jih idu, samo zato jer imadu nesreću da su rodjeni sinovi našega naroda.

Mjesto da se je toga činovnika odmah imenovalo pravim višim upraviteljem pošte, pitalo se je municipij Puljski, da li bi on bio zadovoljan tim imenovanjem. To nam se čini nješto nova, nješto nečuvena, i nješto česa se nebi moglo nit smjelo vjerovati, kad nebi se bilo u Istri, u Primorju. Municipij Puljski, sa načelnikom rođenim Hrvatom a uzgojenim Talijanom, izrazio se je proti, i zaželio je imati Supana, pošte-upravitelja u Lošinju Malom. Poznaju ga gospoda municipija. Služio je svoje doba i u Puli. Krv je od njihove krvi, duša od njihove duše. Drugi Frank. Kod vladajuće kamore preporuča ga valjda najviše to, što nosi slovensko ime, a što je njihov.

Što bi ga inače preporučalo, bilo za Pulu, bilo za ikoje drugo mjesto, gdje ima i Hrvata, gdje treba biti jednako pravedno i Hrvatom, i gdje treba hrvatski nesamo znati nego takodjer rabiti?!

Pogledjmo poštu u Lošinju Malom, kojom on već više godina upravlja.

Niko nemože zanijekati, da ima Hrvata u poštanskom okrugu Malološinskom, pače ima jih više nego li druge narodnosti, ako se i u koliko o drugoj narodnosti u obće govoriti može, pošto se oni razni et doista priznaju Talijani, al talijanske narodnosti za pravo nisu.

U Malološinskom poštanskom okrugu ima Hrvata, Hrvata koji se i priznaju takovimi, ima jih toliko da c. k. oblasti i u obće javna uprava mora na nje obzira uzeti, isto toliko koliko i na one koji se priznaju drugoj narodnosti.

A kako ga uzima uprava c. k. pošte u Lošinju Malom, koji vodi gosp. Supan? Na to nam odgovara medju ostalim list „Omnibus“ u nekoliko brojeva izšliih početkom mjeseca junija tekuće godine; o tom smo i inače poučeni.

Tamo mnogi brojevi lista „Naša Sloga“ nedolaze onim na koje su naslovljeni, a činovnici zapitani za to odgovaraju kako da se to njih netiče. Koliko nam je poznato: Tamo neki činovnici neznadu hrvatskoga jezika. Tamo nejma na c. k. poštanskom i brzajavnom uredu nikakvoga hrvatskoga napisa, kao da onaj ured za Hrvate nije. Tamo se drže dvojake tiskovine, njemačko-talijanske i njemačko-talijansko-hrvatske. Samo na poseban zahtjev dobije se ove posljednje, najme trojezične, i to ne uvijek odmah nit bez poteškoća. Imadu jih negdje posebice, valja jih iskati, valja jih čekati. Bez posebnoga zahtjeva dobije se njemačko-talijanske tiskovine. Tamo se ima samo jedne, njemačko-talijanske potvrđnice vrhu preporučenicu pisama, vrhu naputačca i popratnica. Tamo se u obće neće da pravica kroji Hrvatom. Oni koji su nad tom poštom nejmanju vjesti, da moradu biti nepristrani i jednako pravedni. Oni imadu dvie mjere, jednu naprama onim koji se priznaju Hrvati, drugu naprama onim, koji se priznaju Talijani. Takovi nisu ni za Lošinj Mali, ni za Pulu, nit za nijednu poštu u Istri, pošto svuda treba znati hrvatski jezik, i rabiti ga u govoru i pismu, i na tiskovinah svakovrstnih.

Politički pregled.

U Puli 8. novembra 1905.
Austro-Ugarska

U čitavoj našoj poli monarhije nastalo je neobično živo gibanje nižih slojeva pučanstva za obće izborno pravo. Na čelu tomu gibanju nalazi se radništvo, koje je u tom obziru zastavljeno ostalim slojevom u državi. Gibanje to započelo je prošlog čedna zivalnije u Beču, pak se je proširilo u svih većih mjestih Austrije. Za Bečom povelio se radništvo grada Praga. Koli u Beču, toli u Pragu došlo je zbog te agitacije do okršaja između radništva i redarstva, dapače i vojničtvu moralo je posredovati. Osobito u Pragu bijaše krvavih sukoba između redarstva i radnika. Tamo su trajale demonstracije za obće izborno pravo puna dva dana. U manjih mjestih Austrije, kao u Bernu, Gracu, po čitavoj Českoj, u Ljubljani, Trstu itd. prirediše radnici više sastanaka i skupština, na kojih su zahtjevali promjenu postojećeg izbornog reda i uveđenje obćeg, izravnog i tajnog prava. Za takvu promjenu izjavila se je i većina zemaljskih sabora, koji uprav sada zasjedaju.

To obćenito gibanje za promjenu izbornoga reda prinukalo je napokon i središnju vladu na to, da je morala i ona stupiti iz dosadašnje tvrdokorne rezerve.

U mladoćeskih krugovih pojavljuju se sve to više pojavi nezadovoljnosti radi neplodne mladoćeske politike u državnom saboru.

Nekoje baške novine javljaju, da će se sastati carevinsko vijeće tekar 28. o. mj. Iz zemaljskih sabora, koji ovaj čas zasjedaju, nejma važnijih vijesti. Dalmatinski sabor razpravio je poznatu vladinu izjavu o zemaljskoj finacijalnoj zakladi,

te nastavlja s razpravama o raznim računima raznih zaklada.

U Hrvatskoj imadu na dnevnom redu osim razprava o riečkoj resoluciji takodjer nekoje rakaadne izbore za zemaljski sabor. Tako se imadu obaviti naknadni izbori u Vukovaru, Koprivnici itd. U prvom mjestu kandidira od strane opozicije dr. Paleček, dočim je vladina stranka postavila svojim kandidatom umirovljenog podbana Krajčevića. U drugom mjestu kandidira opozicija dra Potočnjaka, dočim sa nekoji izbornici ponudili kandidaturu zagrebačkom načelniku dru Amrušu, kojemu se zamjera obćenito, što se daje zlorabi. proti složnoj opoziciji.

Crna Gora.

Dne 5. o. m. upravio je knez Nikola svomu pučanstvu proglas u kojem izličie njegovu borbu za slobodu, njegovo junactvo i njegovo domoljublje, te ga pozivlje, da pristupi na slobodne izbore zastupstva, koje će s vladom imati zakonodavnu moć. Skupština je sazvana na Nikoljdan dne 6. decembra o. g., a u proglašenju su ograničena prava puka i skupštine i sve one mjere, koje će služiti za dobro i sreću crnogorskog naroda.

Srbija.

U subotu dovršena je u narodnoj skupštini razprava o prietolnom govoru, koja je trajala punih četrnaest dana. Prihvaćena je zatim adresa većine, koja je dan zatim proglašena u službenih novinah.

Državni proračun Srbije za god. 1906. predviđa prihod sa 91,026.000 dinara, a razhode s 90,875.000 dinara, po čem se predviđa višak od 150.000 dinara.

Rusija.

Dne 30. pr. m. obnarodovan je sliedeci proglas cara Nikole na ruski narod, kojemu podieljuje ustavna prava: — „Mi, Nikolaj II., Božjom milošću car svih Rusia itd. dajemo vjernim našim podanicima na znanje, da su nemiri u carskoj Našoj prijestolnici i u više većih mjesta Naše države pogibelj za Našu moć i vječnicu. Vladareva su čuvstva uvijek usko spojena čuvstvima naroda, brige narodne, brige su i vladareva. Sadanji bi pokret mogao dovesti do nutarnjeg raskola i mogao biti oposnim po nutarnji razvoj države. Naša Nam vladarska dužnost nalaze, da se svim silama trsimo, kako bi se ovakav po državu štetan pokret što prije i potpunije dokrajčio, pa smo s toga Našim oblastima dali nalog, da vrše svoju dužnost u svrhu dokončanja tih nemira i zaštite svih mirjoljubivih državljana. Da se oživotvore liberalne reforme smjerajuće za uređenim odnošajima, mora najvišim vladinim oblastima biti jedinstveni pravac. S toga nalazemo našoj vladi, da izpuni ove zahtjeve: 1. Imadu se proglasiti načela građanskih prava, koja se temelje na nepovriedivosti slobode vjeroizpoviesti i rieci, slobode udruživanja i sastajanja.

2. Imadu se, neobustavljajući već određene za dumu izbore, u koliko to dopušta vrijeme do saziva dume, svi oni slojevi naroda, koji su do sada bili izključeni od izbornog prava, pozvati, da sudjeluju u izborima, pa se uređenje pitanja o sveobćem izbornom pravu prepušta novom zakonodavnom telu.

3. Ima se izreći načelo, da nijedan zakon nemože dobiti zakonske moći bez privole državne dume, pa da se izabrancima zajamči mogućnost neposrednog nadzora zakonite vlade i po Nama postavljenih oblasti. — Obručamo se na svoje vjerne sinove Rusije, neka si budu svjestni svojih dužnosti spram otčabine, i neka djeluju onamo, da se obustave nečuveni nemiri. Neka zajedno s Nami stave sve svoje sile u službu otčabine.

Dano u Peterhofu, 17/30. listopada 1905., u dvanaestoj godini Naše vladavine. Nikolaj II.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

† Matej Fajdiga.

Dne 5. tek. nestalo je opet jednog veterana našeg narodnog osvješćenja u Puli. Umro je naime u ponučajak u jutro u 4¹/₄ sata vrlo starina, dobar rođoljub,

osvjedočen Slovenac, Matej Fajdiga, majstor c. i k. arsenala u miru.

Pokojnik, još prilično krepak i čil, podlegao je nakon kratke bolesti u 67 godini. Matej Fajdiga, bio je u našim krugovima obćenito poznat zbog svojeg svestranog zanimanja za naš narodni pokret i radi svog čvrstog karaktera te ljubavnog i prijaznog susretanja od svih štovani i ljubljen: zato je i bio od svih s poštovanjem nazivan i poznat pod imenom: oče Matevž! Pokojni Matej bio je jedan od osnivača odvješnje Čitaonice i Posujilnice, a i Čitaoničin odbornik od njezinog osnutka do pred 3 godine. Ostavlja iza sebe udovicu i sina i kćer, dobro uzgojene i već obskrbljene.

Sproved ovog blagog pokojnika i značajnog borca za naše pravice, bio je u ponedjeljak u 4 sata poslje podne iz ulice Tartini, kuće broj 17., i pokopan na grad. groblju.

Rastajuć se sa zemnim ostancima ovog narodnog starine, kličemo Ti, Oče Matevž: Bila Ti lahka ova gruda zemlje i počivao u miru!

Promaknuće u ratnoj mornarici. Kontreadmiral g. Leodegar Kneissler pl. Maisdorf i g. Julij pl. Ripper promaknuti su na čast podadmirala; a kapetani vašela gg. Lucian pl. Ziegler, Vilim Weber i Antun Haus na čast kontreadmirala.

Još o pitanja predstojnika c. k. poštansko-brzajavnog ureda u Puli. Sa imenovanjem upravitelja ili prestojnika c. k. pošt. i brzajav. ureda u gradu Puli za nimaju se ne samo odnosne carske oblasti, već se tim have i ratna mornarica i uprava grada Pule i slavensko pučanstvo Pule i okolice. — Kako smo doznali iz posve pouzdana izvora imali su najviše izgleda za to mjesto tri viša činovnika pošte i brzajava, službojući na raznim mjestima u Primorju. Dvojica njih, odlučni Talijani, nevišli ni hrvatskom ni slovenskom jeziku, preporučeni i zagovarani od vladajuće talijanske svojte u Puli, nebijahu po čudi viskokoji gospodi ratne mornarice, upravo zbog njihovog talijanskog radikalizma. Treći između natjecatelja najstariji i najzaslužajiji, posve višć njemačkom, talijanskom i hrvatskom jeziku u govoru i pismu, nebijahu po volji rečenoi talijanskoj svojti, jer znade i hrvatski, jer je rodrom Hrvat, premda se nije nikad nigdje u javnosti kao Hrvat ili Slaven iztaknuo.

Miran je to i blag, pravedan i pravdoljuban činovnik, koji žive samo za svoju službu, koju je uvijek uzorno vršio, al on nosi na sebi taj neoprostivi grijeh, što se staleko drži političkoj i narodnostnoj borbi, što se nepriznaje ono što nije, što neće da zataji svoju majku koja ga je rodila i odnjihala. I gospoda na puljskoj občini odlučno rekoše: Mi toga nećemo! On dakle nesmije biti predstojnikom ovog ureda, jer toga neće sladko-gorki Rizzi, c. k. bilježnik i načelnik Stanich, c. k. bilježnik Glezer i njihova svojta.

Dvojice dakle neće mornarica a jednoga neće talijanski mogućnici. Što sada? Lahko bi se odlučujući krugovi u toj neprilici snašli, kad bi u njih bilo malo dobre volje i ponešto odlučnosti. Oni bi jednostavno kazali: onaj će biti predstojnikom, koji je po službi najstariji, koji je u službi najvišćiji i koji imade sva ostala svojstva, koja mora da imade predstojnik onako važnog ureda. Al da, kod nas tražiti dobre volje i odlučnosti kad se radi o tom, da se slomi prpošnost i zlobu talijanske gospode.

(P. S. U posljednje doba pronio se glas, da će biti za ono mjesto imenovan neki posve mladi činovnik iz Trsta, koji nema ni toliko godina, koliko imade službenih godina najstariji od spomenute trojice natjecatelja. Mi tomu glasu za sada nevjerujemo, ali kad bi se imao obistinili, nebi nas napokon ni toliko iznenadio, jer je kod nas u Primorju danas već s ve mogućće!)

Voloski kotar:

Mošćenec, 20. oktobra 1905. (Konač)
Poslije podne, prije nego je počela dnevica, naši su išli na dogovor sa „kampijima“ talijanstva u Mošćenecima, biva sačinom obć. zastupstva, da se dogovore, ga da izaberu tajnikom-blagajnikom. Naši su predlagali ili g. J. M. iz Pale, ili M. iz Pazina. Većina je bila za nekoga aroga pom. kapetana L. Mohovića iz Mošćenecima. Kad su naši čuli da protivnici ane L. Mohovića, s liovom se rukom prežiše, te rekoše im, da odustanu od toga, r on nije za to, pošto nema ni pojma u vođenju obć. poslova, a niti pisati vratski ne znađe, akoprem bi morao nati ako će biti obć. tajnikom, jer tako e na zadnjoj sjednici bilo zaključeno.

Kad protivnici nikako ne htjedose odu- rati od svoje nakane, jedan im je naš astupnik rekao: dobro, kad vi hoćete na- tu toga čovjeka, neka dođje danas na bćinu, kako već dolazi 10 dana, pa neka odi zapisnik sjednice, da svi vidimo ako e sposoban, pa onda ćemo ga jednoglasno menovati, jer morate znati da nema ni- akve svjedočbe da je sposoban voditi ajničke i blagajničke poslove. U molbi je- dino naveo to, da je bio 25 godina po- morskim kapetanom, ali upravljanje jednog broda, nema ništa posla sa jednom ob- činom. Većina nije htjela ni čuti o tomu. Nato naši po podne nisu htjeli poći na sjednicu, i tako ova točka ostala neriješena.

Naš se je „magnifico“ bio obratio na Juntu, da mu za ovu sjednicu pošalje jednu osobu koja će mu pomoći, jer brižan on sjedi na načelničkoj stolici kao i turak na predike. A slavna junta ne budi liena, poslala odmah g. Bradčića, kojega će put stojaći oko 200 K. Eto, kako liepo Junta gospodari s našimi novci. Da su ovo naši ljudi na obćini, koji nisu sposobni njom upravljati, što bi Junta učinila? Nebi ona poslala ni Petra ni Pavla, da ih poduča, nego bi jednostavno namjestništvu pred- ložila, da se razpusti zastupstvo, pa bi imenovala nove upravitelje svoje pristaje, koji bi pak obavili nove izbore po haj- dučkom gestu vladajuće talijanske stranke „osar tutto“, pa onda obćina bila bi spa- šena za njezine „prepostene“ svrhe.

Dne 19. t. mj. naše je obć. zastup- stvo bilo opet pozvano da izabere tajnika- blagajnika, ali ovaj put ne sami zastupnici nego i zamjenici, koji pak nisu smjeli ni pisnuti na sjednici, jer je bio dovoljan broj zastupnika, dapače su se morali odlaćiti iz obć. dvorane, da dadu mjesta „pravim sucem“. Pošto na sjednici nisu bila nego 22 zastupnika našemu magnificu je to ne nekako čudnovato činilo, jer je mislio da moraju biti 24. Ali pošto u tim stvarima ima pojma koliko i Pijero Zveka, išao pitati savjeta na hodnik prisutnoga „Kafulu“ te za čas se vratio i svečano izjavio: da pošto manjkaju dva „sua“ po zakonu da se moraju pozvati na njihovo mjesto dva sosituta. Nato je dvoranom nastalo takovo pleskanje rukama i smieh, kakvog još na sjednicah nije bilo. Načelnik radi ove blamaže se zacrvenio, ali Kafula nije niti najmanje, jer on ima puno deblju kožu od njega. Eto, vidite, ovakvi načelnici se biraju ovdje po komandi talijanske „camorre“. Ah! jedna obćina u kakve ruke si pala. Po tom se išlo na glasovanje tajnika-blagajnika. Od 12 mo- liteljah „Kafula“ je izabrao „najfiniju gla- vicu“ Lovra Mohovića iz Mošćenecah, te je ovaj bio i izabran sa 12 glasova proti 9, koje je dobio g. J. M. iz Pale.

Volosko. Poznato je, da Njemacka, Germanija, teži da dođje do Jadranskog mora. Poznato je takodjer da joj Austrija utire put za to. Vidi se kako čute i to sve rade razni c. k. austrijski činovnici u prilog Njemstva u Koruškoj, u Štajerskoj, u Kranjskoj. Slično i u Gorickoj, u Trstu, pa i u Istri. Već mnogo godina u Puli, a od nekoliko godina i u ovoj obćini Volosko- Opatijskoj. I kako svuda, tako su i ovdje na čelu c. k. činovnici, ljudi plaćani na

račun našega hrvatskoga naroda. Već se više vremena govori i piše o. izborih u ovoj obćini. Govori se i o tomu, da se diže nekakva njemacka stranka, kojoj je glava žid dr. Chon, oženjen sa nekom Spitzer, ili kako se je zvala. A tko vodi, upuđuje tu stranku?! To su c. k. ljudi, to je na prvom mjestu c. k. kotarski poglavar dr. pl. Manussi. Njegovom pomoćju, kako smo već u br. 89. pisali, mogli su doći oni neki Njemci do liste porezovnika u obćini, od njega jedino mogu znati svaku i najmanju, makar i najljudju, glede na- mjerjanih promjena lista. Obzirom na nje čeka se sa riešenjem nekih utoka lista već toliko vremena. Od njih direktno da prima stvari, koje bi smjeo samo putem obćine. Za njega ko da neobstoji zakon. Za njega kao da je zakon nad zakone: podupiranje Njemaca, širenje njemstva, u ovoj hrvatskoj obćini. Što kaže na to c. k. namjestnik knez Höhenlohe? Neće li svoga podređenoga činovnika pozvati na red, da vrši svoje dužnosti po zakonu, po svojoj prisegi?!

Iz Opatije. (Sprechen Sie deutsch!) Drzovitost nekih uslužbenika, uslužbenica kod c. k. urada već je tako daleko doprla, da našim ljudima službeno dovikuju: Sprechen Sie deutsch — Govorite njemacki! To se je dogodilo već eto drugi put Albina Priskiću trgovcu liesom i dr- vom u Opatiji. Već lani negdje, govoreći na telefonu iz svoje trgovine sa Opatijskom centralom, govoreći dakako hrvatski, rekla mu je neka uslužbenica kod c. k. tele- fonskog ureda, noseća slavensko ime (Po- turacka gora od Turčina!), neka govori njemacki. Albina Priskić se je potužio, i bilo mu je odgovoreno, da se to već neće dogoditi. Sad eto, prošlih dana, dogodilo mu se opet. Želio je biti spojen s Riekom. Rekao je to telefonom na centralu. Od centrale dobije odgovor: ne razumijem slavenski, govorite njemacki! Albina Priskić je dočinio odgovorio, i onda trčao k upraviteljstvu pošte, telegrafa i telefona, te se tu pritužio na drzovitost one neke ženske plaćene od žuljeva porezovnika. Tu je onda govorio s trgovcem na Rieci. Ulo- žio je pak i pismenu pritužbu, ne samo radi prava koje ima da se s njim na c. k. uredu hrvatski govori nego i radi gu- bitka vremena kojeg je kod toga imao. Nadamo se, da ona neka ženska neće dati prigode i treći put Albina Priskiću, nit ikad ikomu kod rečenoga ureda, da se pritužuje na njezin drzovit postupak. Preporučamo i drugim našim, da si ne- dođu bacati pod noge svoj jezik u svojoj kući.

Ženskoj podružnici na Voloskomi uplatili: gdja Ernesta Jelusić ciena kan- rina danoga gdji Anki Trinajstić K 5.— gdjena Antica Tomićić za odkop nadjene stvari K 2.—

Porečki kotar:

Otvorenje nove hrvatske pučke škole na Poreštini. Dne 4. o. mj. otvorila se svečanim načinom nova hrvatska pučka škola u Zbandaju — obćina Poreč. Privremenim učiteljem imenovan je g. Matej Lukež, koji do sada častno vršio svoju plemenitu službu jednu godinu na Vla- hovom a jednu godinu u Golojgorici.

Mnogi od naših čitatelja sjećati će se koliko je stalo muke, truda i troška dok se je došlo do ove vrlo važne hrvatske pučke škole u bliznjoj okolici grada Poreča. Tamošnji naši svjestijni kuće-gospodari radiše za tu ubogu školu već od g. 1899. i sada nitko sretniji od njih, da su na- pčkon dočekali plod svojeg velikog truda. Mi smo stalni, da će se naš dobri puk u Zbandaju i okolici bogato okoristiti ovom novom stečevinom, ovim svetlim ognjištem narodne i pučke prosvjete, te da će bla- goslivljati sve one svoje prijatelje i dobro- tvore, koji mu pripomogoh do toga hrama pučke prosvjete.

I mi se zahvaljujemo u ime čestitih naših Zbandajaca i stanovnika susjednih

sele, svim onim, koji su rieđu i činom pripomogli, da se je konačno sretno svla- dalo tolike zaprieke i tolike protivnike i neprijatelje naroda našega.

Koparski kotar:

Iz buzelštine. U nedjelju, dne 29. oktobra t. g. jedan mladić u službi u Buzetu, se je radi posla zakasnio u Gradu, i nakon dovršenog posla pošao kući preko mosta Sv. Uderika na Podrebar. Istomu se putem pridružio mladić iz Sovinjskog Polja i zajedno pošli u kuću narodnjaka Prodana i obć. župana Tončiča iz Podrebari. Kad u tamno doba morali ostaviti narodne kuće, zamoliše g. Prodana za jednu svje- tiljku, koja im bijaše dana i otišli u kuću Andra, gdje se nješto pogadjalo. Otišli iz iste kuće i kad prodjohše kuće Petoblebi, počelo za njima kamenje padati. Valjda zato što su Hrvati? Gospodin Toni pamet u glavu! Ljude, koji po putu pametno hode pusti! Moguće, da se g. Toni zdru- žio sa šarenjaki i popdri!?

Preporučamo g. Tonetu, da se takva šta ne usudi više učiniti, a onuda pro- lazeće upozorujemo da se paze g. Toneta. Nadničar.

Franina i Jurina.

Fr. Če da su počeli va Vrbniku jude stavljati va šekvest?

Jur. Bi reć da ši, zač naš gospodin sudec saldo sentence dili, a njegov komešar da ima silu šilu posla s protokoli.

Fr. Ma kada je naš sudec već zel to pravo da sentencija, mogel bi udelat majkol jeden rešćičinu za jude, zač pol nas su va staro vrime samo blago stavljali va šekvest.

Jur. Ter je nikakovi rešćičina; ma ki želi čapat tresjuciu ali rematizem ni tribi ga pot drugamo iskat, neka gre samo dvi uri nutar, dosta mi je.

Fr. Ako gospodin sudec misli, da je ono predobro za čovika, more pot sam nekoliko ur na prić spat, pak bi morda spoznal da ono ni nanka za njega dobro.

Jur. Nećudim se ne, našim ocem od ubozih, da imaju onako lipi reš, nego komišaru od pulitičiča va Veji, ki je dal autoritad onakvom sucu i njegovom komišariću, da moru oni jude suditi i va reš stavjat.

Fr. E će čes, — va Vrbniku nikim ter nikim sve dobro pasiva!

Razne primorske vesti.

Kalendar Svačić.

Primili smo sa zahvalnošću ovaj vrlo ukusni te raznim štivom i slikama bogati kalendar. Ovaj kalendar izdaje Hrvatska Knjižarnica u Zadru, a stoji K r.20. Tko kupi ovaj kalendar dobije ujedno jednu veliku sliku na kartonu slavnog hrvatskog biskupa Strössmajera, koja nebi smjela faliti u nijednoj slavenskoj rodo- ljubnoj kući. Evo prilike da ju svatko dobije badava.

Jadranska banka u Trstu.
«Osservatore Triestino» piše: da je ministarstvo za unutarnje poslove spoz- razumio sa ministarstvom financija do- zvolilo g. Gjuri Vučkoviću i drugovima ustanoviti dioničko društvo pod imenom: »Jadranska banka u Trstu« (njemacki: Adriatische Bank in Triest, talijanski: Banca Adriatica in Trieste, francuzki: Banque Adriatique a Trieste) sa sielom u Trstu.

C. k. namjestništvo u Trstu odobrilo je na temelju uoblašćenja sa strane mini- starstva za nutarnje poslove pravila dru- štva.

Skupština ustanovljenja društva bila je u nedjelju dne 29. oktobra o. g. u broj- no saučesće dioničara. U ravnateljstvo su izabrani:

Ante vitez Vuković, narodni zastupnik i posjednik u Trstu, Dr. Gustav Gregorin, odvjetnik u Trstu, Ante Bogdanović, tr- govac u Trstu, Toma Kosović, brodo- vlastnik u Trstu, Dr. Radoslav Kvečić, narodni zastupnik i odvjetnik u Trstu, Ivan Goriup, posjednik na Obćinah u Trstu, Gracjan Štepančić, trgovac u Trstu, Prof. Dr. Fran Vrbanić, narodni zastupnik, Za- greb, Toma Štapanović, upravljajući ravnatelj Banke za Primorje na Sušaku, Ivan Hribar, načelnik grada Ljubljane i na- rodni zastupnik, N. Pečanka, upravljajući ravnatelj Ljubljanske Kreditne Banke u Ljubljani.

U nadzorni odbor bijahu birani: Hinko vitez Bačić, načelnik na Sušaku i pred- sjednik banke za Primorje, Ettore Pollich, javni sensal i brodovlastnik, Dr. Otokar Ribar, odvjetnik u Trstu, Josip Ulcakar ravnatelj trzaške posjullnice i Gjuro Vuč- ković, trgovac u Trstu. Predsjednikom upravnog odbora bje izabran Ante vitez Vuković, nadzornog odbora Gjuro Vuč- ković; doćim upravljajućim ravnateljem Makso Antić, disponent filijale za Pri- morje na Rieci.

Domobranksko konjanitštvo. U mi- nistarstvu za zemaljsku obranu izradjuju nacrt po kojem će se otvoriti novi skva- drun domobrankskog konjanitstva, kakvog imadu domobranci u Sinju u Dalmaciji. Taj novi konjanitički skvadrun imao bi biti nastanjen u Istri, i to kako se čini u Pazinu ili u Puli.

Ogroman teret kave. Dne 23. no- vembra doplovio je u Trst parobrod „Baro Fejervary“ parobrodarskog društva „Adria“ na Rieci iz dalekih prekomorskih luka krcat kavom. Koliko je do sada poznato, to je najveći teret kave dovezen u Europu. Na parobrodu bijaše naima 87.440 vreća kave u vrijednosti od 4 $\frac{1}{2}$ milijuna kruna.

Česki trgovec, rodoljubl. Množina bečkih trgovaca dobila je od svojih čeških naručitelja iz Česke i Moravske pisma, u kojima im javljaju, da neće više kod njih kupovati ako im nebudu dopisivali i ra- čune pravili u českom jeziku. A naši tr- govci? Sile se sirote pisati talijanski čak i njemacki u Trst, na Rieku, Ljubljanu, Goricu itd. na svoju štetu a na sramotu sebi i narodu. Opametite se već jednom ljudi božji!

Razni prinosi:

Za Družbu sv. Cirila i Metoda priposlao preko naše uprave:
G. Ivan Medvedić, učitelj u Boljunu šalje K 9, darovane od obitelji Medvedić i Turato.

G. Josip Tomazić, poštni oficijal u Ljubljani daruje K 2 za uspomenu po- kojnog oće Matevža Fajdiga.

Ukupno danas K 11—
Na račun ove g. izkazanih . . . 1568-48
Sveukupno K 1579-48

Djačkomu prip. društvu u Pazinu priposlao preko naše uprave:

G. Ivan Medvedić, učitelj u Boljunu daruje K 5.

Ukupno danas K 5—
Na račun ove g. izkazanih . . . 230-80
Sveukupno K 235-80

Za bratovšćinu hrv. ljudi u Istri daruje g. Ivan Medvedić, učitelj u Boljunu K 5.

Svoji k svojim!

Skladište pokućtva goricko-solkansko

stolarske zadruge

(prije Antun Cernigoj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra

Tvornica sa strojevnim obratom. Pokućtvo izradjuje se samo u pečt iz- sušenih drvom.

Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se takodjer uz mjes. odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji

Instrovani cienici se šalju na zahtjev.

VELIK VALJNI MLIN

sa najboljim pšeničnim proizvodima, traži sposobnog ZASTUPNIKA za putovanje u Istri.

ooo Ponude na ooo upravu ovog lista.

Kemički istraženo, uz to oblasno za koju neskođljivo pronadjeno

Vlasi uništjuće sredstvo odstranjuje kod ženskinjah ne- liepe i dosadne

Vlasi na licu

temeljito sa korjenom te čini koža (teint) svježa, nježnu i gladku. — Ciena K 7—
Odprema svakome

L. SCHMIDKE, Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Odlikovana
J. KOPAC sviječarna na paru
Gorica - ulica Sv. Antona

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom sta- rešinstvu, p. n. slavnom obćinstvu svijeće iz prijesnoga pečalnoga voska kg. po K 4.90. Za prijesnost jamčim s K 2000. Svijeće za pogrebe, za božićna drva, vošteni svitci i med najfinije vrsti uz veoma niske cijene.

TRSJE (loza) u Istri priljubljeno i drugih vrsti, navrčeno (ciepljeno)

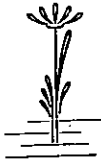
na američko trsje pripravljaju za jesen god. 1906.

Pečenko i drug — Komen-Gorička.

Ciena ciepljenog trsja jest:

Na rupestris monticola 1000 komada . K 120—
Na riparia Portalis 1000 komada 120—
Na aramon X rupestris br. 1, 1000 kom. 140—
Na riparia X rupestris 1000 komada 140—

Naručbe se primaju do 31. jenara 1906. — Sa naručbom valja poslati 20% kapare. Koji želi vlastite vrsti trsja, neka pošalje poštom cieповe različite debljine. Za dobrotu trsja se jamči.

Visokom kr. zom. vladom proglašena liekovitom vodom radnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna alkaliska-muriatiska-litijaska Kiselica vrlo bogata ugljikom kiselinom

izvrstno i poput kristala čisto stolno piće.

Glasoviti liečnički auktoriteti prepisuju ovu kiselicu s naj- boljim uspjehom kod svih bolesti probavnih organa i grklja- na protiv nizozna i reumi, kod želudcažag, plućnog, grlenog svih drugih katar, protiv hemoroida (diznoji žilji), kod boli bubrega, mjehura, kamenca, letarica, bolesti, zrnatih i nate- kljih jetara, žgaravice i mnogih drugih bolesti. Prekuzna iz- vrstna i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analizirane su prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagrađjena na mnogim velikim strukovnim iz- ložbama sa 15 zlatnih medalja.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“
ZAGREB, Illica broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama mirodija, restauracijama i gostionama.

Dvostruki elektro-magnetički križ ili zvijezda

R. B. br. 86967. — Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetički matelima sastavljeni stroj, koji kod ulaga, reume, astme (težkog disanja), nespavanja, zuženja u uhu, neuralgije, glavobolje (migräne) kucanja srca, zubobolje, muževne slabosti, studeni ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenju po- stelje, nejaosti, nesjestice, naglošći, dr- htanja na tielu, influenca, akopćane sa bo- leću hrčta, bljedila (malokrvnost), želu- dačnih grčeva, beztećnosti, ischiasa, puno- krvnosti, svih udnih grčeva, hipochondrie, tjelesnih grčeva, hāmorrhoida, kao i kod sveobće slabosti itd. služi kao nenadkriljivo sredstvo, pošto elektro-magnetička struja ciehim čovječijem tielom djeluje, čime se re- šene bolesti u najkraćem vremenu izliče.

Pomalo je, da liečnici kod navedenih bolesti visokratno elektriziraju tiela upo- trebljuju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremenom kroz tielo prolazi, dočim naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvijezde R. B. br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom neprekidno na tielo djeluje, što svakako bržem izličeju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20 godina stare bo- lesti izliče se sa svojim strojem R. B. broj 86967 izražene zahvale kao i od odliečnijih

slojeva izdane svjedočbe i priznanje iz sviju strana svieta pohranjene su u mojoj pismo- hrani, gdje stoji svakomau svako doba na uvid. Čdje nijedan liek nije pomogao, molim pokušati moj stroj, jer je to sigurno sredstvo proti pore navedenim bolestima, u ovoj bolesti, koji po- mojim stroju nebi bio izliče najduže u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozorenjem osobito p. n. obćinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvijezda R. B. br. 86967 osobito se hvati i uliva vanredna dopadnost poradi svoje izvrstne liekovitosti.

Mali stroj stoji 4 K. Rabiti ga mogu samo dje- ca i jako slabe gospođje.

Veliki stroj stoji 6 K. Rabise kod ostarijih 20 godina, kroničnih bolestih.

Dopisivanje i naručbe obavljaju se i u hr- vaškom jeziku. Pouzetećem ili ako se novac unapred pošalje, razušije glavna prodavaona za tu i inozemstvo.

Albert Müller,
Budimpešta, V., Vadasz-ulica 49/IV.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porabu. Osobito odstranjuju trganje i kalamje po kostih, noguh i rukuh, te izliče svaku glavobolju. One nedostizivo spasnosno djeluju kod bolesti želudca, uležaja katar, umiruju izbacivanje, odklanjaju nadubnavanje, boli i grčeve, pospešuju bolju pro- bavu, čiste krv i cneva. Progone velike i male gliste, te sve bolesti od glitah dolazeće. Djeluju izvrstno proti hrpavosti i promuklosti. Lieće sve bolesti jetrah i slizece te kuku i trganje u želudcu. Progone svaku gromzicu i sve bolesti od gromzice dolazeće. Najbolje je sredstvo proti materući i ma- dironu pa zato namjeto namjakti u nijednoj gra- sa neka točno naruč pod naslovom: Gradska Ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29 pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se šalje napred ili pouzetećem. — Manje od jednog tuceta (12 boćica) se ne šalje. — Ciena je sljedeća i to franko na svaku poštu: 1 tucet (12 boć.) 4 K, 2 tuceta (24 boć.) 8 K, 3 tuceta (36 boć.) 11 K, 4 tuceta (48 boć.) 14-60 K, 5 tuceta (60 boć.) 17 K. — Posjedujućem tisuću i tisuću priznanica, da ih nije mo- guće ovdje tiskati, zato navadjam samo imena neke gg., koja su sa osobitim uspjehom upotrebljavali kapljice sv. Marka te podpunoma ozdravile: Iv. Baretićić, učitelj; Janko Kišulj, kr. nadlugar; Sij. Borić, župnik; Ilija Manić, opančar; Sofija Vukelić, silica; Joze Seljančić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360.

Gradska Ljekarna, Zagreb.
Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

OGLAS. NIKOLA ŽIC-KLAČIĆ i drug.

Mlin na benzinu i trgovina brašna na veliko

u PUNTU, otok KRK, Istra.

CIENIK

Čistog pšeničnog i kukuruznog brašna veoma korisno za obitelji.

Ciena po 100 kg.:

pšenično brašno broj 1	K 26-60	nesijano sa mekinjama	K 21—
" " " 2	" 26-20	mekinje (posije)	" 14—
" " " 3	" 25-80	kukuruzno brašno	" 18—
" " " 4	" 24-50	raženo brašno prosijano	" 24—
Sve vrsti 1, 2, 3, 4, ujedno pomiešane	K 26—	" " nesijano	" 19—

Sve naznačene ciena računaju se postavljene u Puntu na barku ili parobrod u Krku. Plaća se u Puntu, a utuživo u Krku. Uz gotov novac 1 1/2 % popusta. Na zahtjev šalje se uzorke franko i badava.

U našem mlinu melje se svakovrstno žito uz cieniu po 100 kg. K 1-50, osim toga koji želi da bude brašno prosijano plaća više po 100 kg. K 1— (manje od 100 kg. se ne sije). Nabavljam prazne vreće koje se nalaze u dobrom stanju za spremanje posija po 100 kg. i plaćamo za svaku 16 para a za one za brašno 20 para; one pak koje drže 75 kg. po 30 para.

Koji želi imati pobliže upute neka se obrati na g. Ivana M. Žica u Puli, admiralaska ulica br. 12.

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih diekova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/2 % kamata čisto bez itakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred- hodnog odkara. iz- nose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Glivo S. Stefanu br. 9, prizemno desno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.